

HEP PROIZVODNJA - TEMELJ HRVATSKE ELEKTROENERGETIKE

Kao jedan od temeljnih stupova HEP grupe, HEP Proizvodnja nosi teret odgovornosti proizvodnje dovoljne količine električne i toplinske energije. Novi direktor HEP Proizvodnje d.o.o., Petar ČUBELIĆ, dipl. ing., za ovaj broj časopisa EGE govori o ispunjenim zadaćama, remontima postrojenja, ali i planovima za budućnost.

Petar ČUBELIĆ, dipl. ing.
HEP Proizvodnja d.o.o.,
Zagreb

Rođen je 1968. godine u Dobranjama u općini Cista Provo. Osnovnu školu završio je u Dobranjama i Cisti Velikoj, dok je u Splitu završio srednju školu i Fakultet elektrotehnike, stolarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu. Diplomirao je 1995. godine. Godine 1996. zaposlio se u Hrvatskim željeznicama i to u dijelu Tehničkog pregleda vagona i vlakova te održavanja željezničkih vozila u Splitu. Od 1999. do 2007. godine rukovodio je spomenutim poslovima, a nakon toga se zapošljava u HEP-u, u Proizvodnom području Hidroelektrane jug gdje je obavljao poslove koordinatora. Direktorom HEP Proizvodnje imenovan je 17. ožujka ove godine. Oženjen je i otac troje djece.

Poštovani gosp. Čubelić, prije svega želimo vam čestitati na imenovanju za direktora HEP Proizvodnje. Prvih 100 radnih dana na novoj dužnosti je iza Vas. Što nam možete reći o tom periodu i kakvo ste zatekli stanje?

Prije svega, zahvaljujem na čestitkama. Prvih sto dana (kalendarskih, ali još ne i radnih) za mene je osobno bilo izazovno i dinamično. Naime, trebalo se upoznati s funkcioniranjem jedne od tvrtki iz HEP Grupe koja je vrlo složena i zahtjevna jer je nositelj proizvodnje električne i toplinske energije u Republici Hrvatskoj. Glavninu vremena sam proveo na upoznavanju s proizvodnim i organizacijskim procesima pri čemu sam uočene nesukladnosti nastojao otkloniti, odnosno prilagoditi poslovnoj politici HEP Proizvodnje koja, uz pozitivnu korelaciju s ostalim članicama HEP Grupe, može krajnjem kupcu ponuditi najkvalitetniju i najjeftiniju cijenu električne energije. Zatečeno stanje tvrtke je uredno i u okviru očekivanja, a tražene isporuke električne i toplinske energije su uredne i pouzdane. Valja istaknuti da je proces preuzimanja upravljanjem tvrtke od mene kao direktora u neku ruku normalan proces pri čemu korisnici usluga tvrtke ne trebaju primijetiti da je došlo do promjene.

Biti direktorom HEP Proizvodnje vrlo je odgovorna funkcija. Koji su izazovi vaše dužnosti i planirate li nešto promijeniti u organizacijskom i kadrovskom smislu?

Poslovanje HEP Proizvodnje je određeno uvjetima i metodologijama poslovanja HEP Grupe čiji je ona neodvojiv dio. Glavni izazov, za mene kao direktora, je provođenje i usklađivanje poslovanja tvrtke s drugim energetske subjektima kao i članicama HEP Grupe u složenim uvjetima. Stoga se aktivnosti planiranja u organizacijskom smislu, pa i neminovne kadrovske promjene, usklađuju s Programom rada Uprave HEP-a d.d., vodeći računa o tome da HEP Proizvodnja d.o.o. ima jednu od važnijih uloga u elektroenergetskom sustavu.

Što nam možete reći o modernizacijama i rekonstrukcijama postrojenja? Jesu li svi predviđeni radovi za prošlu godinu obavljeni u planiranom roku?

Modernizacije i rekonstrukcije energetske postrojenja vrlo su važan dio poslovanja. Naime, ako se taj proces ne provodi trajno, posljedice se ne vide odmah, ali ih je kasnije gotovo nemoguće nadoknaditi. S druge strane, aktivnosti modernizacije i rekonstrukcije energetske postrojenja izravno su

povezane s financijskom moći tvrtke, odnosno s cijenom električne i toplinske energije. Zbog promjena cijena energenata u svijetu, pri čemu se cijena naših proizvoda nije mijenjala, mjere koje je donosila Uprava HEP-a d.d. su se odrazile na dinamiku modernizacija i rekonstrukcija. Usprkos tome, svi oni projekti čije bi neprovođenje dugoročno ugrozilo raspoloživosti naših proizvodnih objekata su nastavljeni.

Tijekom 2007. godine ostvarena je ušteda na troškovima održavanja. Je li to smanjilo pogonsku sigurnost?

Zbog otežanih okolnosti poslovanja i uvedenih korektivnih mjera održavanja energetskih objekata prema nastanku događaja u drugoj polovici 2007. godine obavljali su se samo radovi neophodni za sigurnost sustava. Nisu obavljeni svi planirani remont na postrojenjima pa su ostvareni troškovi remonta manji od planiranih. Ostvareni troškovi preventivnog održavanja također su smanjeni u odnosu na plan. Unatoč tome, ostvarena prosječna radna raspoloživost svih postrojenja ukupno u 2007. bila je veća od one ostvarene u 2006. godini. Pri tome je u 2007. godini zbog loše hidrologije i manje proizvodnje raspoloživost hidroelektrana bila nešto manja dok je raspoloživost termoelektrana zbog povećane proizvodnje bila veća u odnosu na 2006. godinu.

Kada već govorimo o modernizacijama, rekonstrukcijama, remontima i sl, koji su planovi za ovu godinu?

Odlukom Uprave HEP-a d.d. iz siječnja 2008. godine, imajući u vidu da već dugo nije odobreno poskupljenje energije, zbog stabilizacije financijskog stanja HEP Grupe, troškovi održavanja energetskih objekata u 2008. godini su također ograničeni u odnosu na planirane iznose. U HEP Proizvodnji se ulažu značajni napor kako bi se ovi troškovi zadržali u zadanim okvirima uz nastojanje da se nastave planirane aktivnosti na modernizacijama i rekonstrukcijama energetskih postrojenja. Svaka je elektrana pripremila plan poslovanja s popisom aktivnosti i opisom radova koje je, zbog sigurnosti sustava i poštujući načelo nužnog održavanja moguće provesti u okviru ograničenih sredstava.

Ukupno planirani iznos troškova održavanja za ovu godinu iznosi 300 milijuna kuna. Je li to dovoljno za sve planirane radove i za siguran pogon?

Zbog problema s energentima i hidrologijom morali smo reducirati troškove održavanja. Takvo smanjenje troškova dugoročno nije poželjno i dulje trajanje redukcija na održavanju može dovesti do povećanih rizika od kvarova. Unutrašnjim poslovnim potezima nastojimo uspostaviti sustav kontrole svih troškova pa i troškova održavanja tako da sve potencijalne rizike možemo držati na potkritičnoj razini.

“Zbog problema s energentima i hidrologijom morali smo reducirati troškove održavanja. Takvo smanjenje troškova dugoročno nije poželjno i dulje trajanje redukcija na održavanju može dovesti do povećanih rizika od kvarova. Unutrašnjim poslovnim potezima nastojimo uspostaviti sustav kontrole svih troškova pa i troškova održavanja tako da sve potencijalne rizike možemo držati na potkritičnoj razini.”

Iz podataka koje smo dobili na nedavnoj konferenciji za medije vidljivo je da je vrlo velik udio u potrošnji termoelektrana loživo ulje s visokim udjelom sumpora (3,5%), a koje je i više poskupjelo od onog s manjim udjelom sumpora (1%). Zašto je to tako?

HEP Proizvodnja ima dvije najveće termoelektane kojima smo, iz infrastukturnih razloga, u nemogućnosti dostavljati velike količine goriva transportnom infrastrukturom u Hrvatskoj, a izgrađene su u susjedstvu rafinerija. Stoga je potrebne količine goriva za te elektrane moguće jedino osigurati tako da se ono dostavlja izravno iz rafinerija kroz cjevovode koji postoje između elektrana i rafinerija. Moramo naglasiti da HEP tehnički ne može potrebne količine loživog ulja dobavljati izvan Hrvatske (bez obzira na postotak sumpora) jer jednostavno nema kapaciteta dobave. Hrvatske željeznice nisu u mogućnosti prebaciti našim prugama dovoljne količine loživog ulja, pogotovo ne zimi. Na žalost, svega 20% potreba za loživim uljem HEP može tehnički na godišnjoj razini uvesti i prebaciti do naših termoelektrana i termoelektrana-toplana. Stoga će HEP i dalje ovisiti samo o loživom ulju iz rafinerija INA-e. To znači da kvalitetu pa i cijenu, a ujedno i postotak sumpora određuje jedino tehnologija iz rafinerija INA-e. HEP se ne može odreći loživog ulja kao energenta u nedostatku drugih energenata pa mora ozbiljno računati

“Moramo naglasiti da HEP tehnički ne može potrebne količine loživog ulja dobavljati izvan Hrvatske (bez obzira na postotak sumpora) jer jednostavno nema kapaciteta dobave. Hrvatske željeznice nisu u mogućnosti prebaciti našim prugama dovoljne količine loživog ulja, pogotovo ne zimi. Na žalost, svega 20% potreba za loživim uljem HEP može tehnički na godišnjoj razini uvesti i prebaciti do naših termoelektrana i termoelektrana-toplana. Stoga će HEP i dalje ovisiti samo o loživom ulju iz rafinerija INA-e.”

“HEP kao najveći potrošač, na žalost snosi i najveće terete složene probematike plina u Hrvatskoj. Treba reći da će do spajanja našeg plinovodnog sustava s mađarskim sustavom, količine i dinamika plina u Hrvatskoj biti i dalje problematične. Budući da su projekti gradnje novih plinovoda krenuli, nadamo se da će se taj problem u sljedećih 3 - 5 godina riješiti.”

na sve raspoložive količine loživog ulja koje će mu INA ponuditi bez obzira na postotak sumpora. Kada INA bude u stanju proizvoditi loživo ulje s niskim postotkom sumpora u potrebnim količinama, HEP će tada kvalitetnije gorivo spaljivati u našim termoelektranama. Takvi mehanizmi ujedno određuju proizvodnju, ali i konačnu cijenu električne energije. One su dijelom ovisne o stanju svjetskog tržišta, dijelom o odnosu HEP-a i INA-e, a dijelom o ponudi i potražnji. HEP Proizvodnja ima relativno malo slobodnog prostora upravljati tim mehanizmima.

Kako gledate na probleme u vezi s opskrbom hrvatskog tržišta prirodnim plinom? Poznato je da se vas u trenucima povećane potrošnje prve isključuje iz plinske mreže.

I to je vrlo velik izvor poslovnih rizika. Doista, HEP je zadnjih godina, iako ima dugoročni ugovor s INA-om, prvi kojem se reducira plin i to ne samo zimi, već i

kada treba puniti skladište plina i izvan sezone grijanja. Naime, HEP kao najveći pojedinačni potrošač je i najjednostavniji subjekt kod kojeg se redukcijom postižu “efikasno” najveći rezultati pri redukcijama plina što se koristi kao učinkoviti “ispušni ventil” za sve energetske probleme s plinom u Hrvatskoj. Iako se vjerovalo (a o tome ste pisali u časopisu EGE) da će se spajanjem plinovoda s izvorima plina u Jadranu (plinovod Pula - Karlovac - Slavonski Brod) situacija popraviti, zbog neočekivanih promjena koje su nastale u Europi i Aziji, a odrazile su se i kroz promjene isporuka plina iz Ruske Federacije, dodatno su ugrožene dinamike i potrebne količine plina za potrebe Hrvatske. HEP kao najveći potrošač, na žalost snosi i najveće terete složene probematike plina u Hrvatskoj. Treba reći da će do spajanja našeg plinovodnog sustava s mađarskim sustavom, količine i dinamika plina u Hrvatskoj biti i dalje problematične. Budući da su projekti gradnje novih plinovoda krenuli, nadamo se da će se taj problem u sljedećih 3 - 5 godina riješiti.

I na kraju, planovi za budućnost te koji je Vaš zadatak za ovo mandatno razdoblje?

Planovi i izazovi su veliki. Kao prvo, treba voditi poslovanje tvrtke tako da se nastavi dobra praksa i tradicija pouzdane i sigurne proizvodnje električne i toplinske energije, tradicije koje ima iskustvo dulje od 110 godina. U tom smislu nastavljamo sa započetim projektima te paralelno s tim započinjemo nove projekte kako bi se osigurala dovoljna količina za potrebe potrošača u Hrvatskoj. Želja nam je, također, pomladiti kadrove jer nam je prosjek starosti radnika bliže 60 nego 40 godina, nastaviti procese pojačanih aktivnosti na provođenju mjera zaštite okoliša, programe smanjivanja emisija i prilagodbe Protokolu iz Kyota, nastaviti postupke certificiranja svih elektrana i provođenje prilagodbi procesa rada novim zakonskim stečevinama u procesu ulaska u Europsku uniju, a treba poraditi i na nastavku procesa obuke svih naših stručnjaka ... To je puno i za nabrojiti, a kamoli za provesti kroz mandatni period koji je samo četiri godine.

Zaključimo. Hrvatska i sigurna isporuka električne i toplinske energije, danas, sutra i uvijek...

Tu je jedino jasno i nedvojbeno da je sigurna i pouzdana isporuka vizija, cilj i zadatak za sve zaposlene u HEP Proizvodnji i to kao potreba i poslovna konstanta i jučer, i danas, i sutra, ali i prekosutra. Za kraj, želim poručiti čitateljima časopisa EGE da mogu biti sigurni da će HEP Proizvodnja svojim marljivim i transparentnim radom izvršavati svoje obveze prema urednom i kvalitetnom osiguranju proizvodnje električne energije koristeći sve izvore koje su joj na raspolaganju skrbeći se za čist okoliš te da će i dalje biti na ponos svim njenim zaposlenicima. ■

“Želja nam je, također, pomladiti kadrove jer nam je prosjek starosti radnika bliže 60 nego 40 godina, nastaviti procese pojačanih aktivnosti na provođenju mjera zaštite okoliša, programe smanjivanja emisija i prilagodbe Protokolu iz Kyota, nastaviti postupke certificiranja svih elektrana i provođenje prilagodbi procesa rada novim zakonskim stečevinama u procesu ulaska u Europsku uniju.”